

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla az ÁFI Felszámoló és Vagyonkezelő Rt. felszámoló (ügyintéző: Kozári Richárd felszámoló biztos) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Hartai Árpád ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2010. június 16. napján kelt 14..20.585/2009/20. számú ítélete ellen az alperes által 21. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Mellőzi az alperesnek le nem rótt elsőfokú eljárási illetékben marasztalását.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - 397.600 (háromszázkilencvenhétezer-hatszáz) forint le nem rótt elsőfokú, és 397.600 (háromszázkilencvenhétezer-hatszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 414.000 (négy száz tizennégyezer) forint elsőfokú, és 207.000 (kettő száz hétezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes gazdasági társaság a M. Alapítvány kizárólagos tulajdonában áll. Az alapítvány kuratóriuma 2007. novemberében kérte fel az alperest a felperesi gazdasági társaság

ügyvezetésére, aki a felkérést elfogadta, ügyvezetői tisztségét a B. Megyei Bíróság, mint Cégbíróság 2008. január 7. napján, 2007. november 26-ai hatállyal jegyezte be a cégjegyzékbe. Az alperes az ügyvezetői tisztséget ingyenes megbízás keretében látta el. A tisztség elvállalását megelőzően a felperes gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetéről nem tájékozódott, a korábbi ügyvezető A. G.-ral a kapcsolatot felvenni nem tudta. Az alperes ügyvezetői tevékenysége megkezdésekor szembesült azzal a ténnyel, hogy a felperes kft. a székhelyén nem működik, a társaság könyvelése hiányos, a társaság iratai csupán részben lelhetők fel.

A megyei bíróság 2008. április 21-ei kezdő időponttal elrendelte a felperes kft. felszámolását. A felszámoló felhívására az alperes 2008. április 20-ával egyszerűsített éves beszámolót adott le, amely szerint a kft. 6.626.000 forint pénzeszközzel rendelkezett. A felszámoló 2009. február 24-én felszólította az alperest a mérlegben szereplő pénzeszköznek a felszámoló cég bankszámlájára történő átutalására. Az alperes a felszólításnak nem tett eleget, ezért a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperessel szemben 6.626.000 forint és járulécai tekintetében. Az alperes ellentmondása folytán az eljárás perré alakult. A felperes keresetében kártérítés címén 6.626.000 forint és annak 2008. április 20-tól a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 6.626.000 forintot és annak 2008. április 20-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatait, valamint az államnak 397.600 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Döntését azzal indokolta, hogy a Cstv. 4.§-a szerint a felszámolási eljárás körébe tartozik a gazdálkodós szervezet minden vagyona, amellyel a felszámolási eljárás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően az eljárás tartama alatt szerez.

Az adós gazdálkodó szervezet vagyonáról a felszámoló elsősorban a Cstv. 31.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti tevékenységet lezáró mérleg alapján tájékozódik, az abban feltüntetett vagyon az adós gazdasági társaság vagyona.

Mivel a tevékenységet záró mérleget az alperes aláírta, a mérlegben foglaltakért a Gt. 30.§ (2) bekezdése alapján felelősséggel tartozik.

Jogcímhez kötöttség hiányában a felperes keresetét az elsőfokú bíróság a Gt. 30.§ (3) bekezdése és a Ptk. 479.§ (2) bekezdése alapján találta megalapozottnak.

Az ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása, valamint a felperes perköltségben való marasztalás iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást hiányosan állapította meg, az nem tartalmaz ugyanis ténymegállapítást arra vonatkozóan, hogy az alperes kifejezetten a felperes felszámoló-biztosának utasítására készítette el a társaság beszámolóját, hogy A. G. korábbi ügyvezető lemondásával egyidejűleg felhagyott az ügyvezetői feladatainak ellátásával és a perbeli társaság teljes irányítás nélkül maradt, amely szükségessé tette új ügyvezető megválasztását. Hiányzik az

elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból az is, hogy az alperes a mérleg aláírását megelőzően írásban kifejezetten tájékoztatta a felperest arról, hogy a mérleg megnevezésű okirat tartalmilag nem felel meg a számviteli törvény előírásainak.

Kifejtette, hogy a perbeli egyszerűsített éves beszámoló nem tekinthető a számviteli törvény előírásának megfelelő olyan okiratnak, amely alkalmas lenne arra, hogy valós képet adjon a felperes gazdálkodó szervezet vagyonáról. Utalt arra, hogy a felperest képviselő felszámoló tisztában volt azzal, hogy a felperes kft. a hiányzó okiratokra és nyilvántartásokra tekintettel „könyvelhetetlen”. Az ezt a helyzetet előidéző jogsértéseket nem az alperes, hanem a felperes korábbi ügyvezetői követték el, amikor a felperesi társaság még folyamatosan működött, bevételei és kiadásai voltak, ugyanakkor huzamosabb időn keresztül nem tett eleget a számviteli törvényben szabályozott könyvelési, könyvvezetési kötelezettségeinek. A felszámolási eljárás körébe a társaság tényleges, a számviteli törvény szerint bizonylatokkal, okiratokkal alátámasztott vagyona tartozik. A vagyoni helyzet megállapítására akkor sem használhatók fel nyilvánvalóan fiktív vagy részletes adatok, ha nincs más olyan eszköz, amely által a társaság tényleges vagyona megismerhető.

Álláspontja szerint a felperesi társaságot a „mérleg” elkészítésével kár nem érte, a társaság tényleges vagyoni helyzete nem változott, az alperes jogellenes magatartást nem fejtett ki, így a kártérítés feltételei adott esetben nem állnak fenn.

Hivatkozott arra is, hogy a Ptk. 479.§ (2) bekezdése alapján marasztalása azért sem megalapozott, mert a felperes a keresettel követelt 6.626.000 forint alperes által történt átvételét az eljárás során nem bizonyította.

A másodfokú eljárásban csatolta a felperes felszámolója által ismeretlen tettes ellen csődbüntett és számviteli fegyelem megsértésének bűncselekménye miatt tett feljelentését, az az alapján indult büntetőeljárársban gyanúsítottként történt kihallgatásról 2011. március 3-án felvett jegyzőkönyvet, továbbá a nyomozati eljárásban a nyomozóhatóság által beszerzett igazságügyi könyvszakértői véleményt annak bizonyítására, hogy a felszámoló részére átadott tevékenységet záró mérlegben kimutatott vagyon nem valós, leltárral nem alátámasztott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás adatai, valamint az alperes által a másodfokú eljárásban becsatolt feljelentés tartalma és az igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapításai alapján az alábbiakkal egészíti ki:

A felperesi társaság könyvelését a felperessel kötött írásbeli megbízási szerződés alapján a P. A.Könyvvizsgáló Kft. végezte. A megbízási szerződés 2006. januárjától 2006. decemberéig terjedő időszakra vonatkozott. Ezt követően a szerződést a P. A. Könyvvizsgáló Kft. felmondta, mert megbízási díját a felperes nem fizette meg.

Ezután 2007. január 1-jétől 2007. nyaráig a felperes cégnek nem volt könyvelője, könyvelését senki nem készítette el. 2007 nyarán kereste meg A. G., a cég akkori új ügyvezetője a P. A. Kft. képviselőjét, a 2007. januártól kezdődő időszakra vonatkozóan a könyvelés elkészítése iránt. A felperesi kft. folyamatos működése ellenére a könyvelés alapjául szolgáló iratokat a könyvelő cég a jelzett időszakra csak részlegesen kapta meg, ez alapján készítette el 2007. évre vonatkozóan a mérleget. 2007. szeptemberében a megbízási szerződést a P. A. Kft. ismételten felmondta a megbízási díj kifizetésének hiánya miatt.

A. G. 2007. szeptember 3. és 2007. november 10. napján ismételten jelezte a M. Alapítvány felé, hogy ügyvezetői tisztségéről lemond, kérte ennek bejelentését a cégbírósághoz. A felperes kft. a tevékenységét 2007. november 30. napjával befejezte.

Az alperes és A. G. ügyvezető között a felperesi kft. iratanyagának és pénzkészletének átadására vonatkozóan átadás-átvétel megtörténte nem bizonyított.

A felszámolás kezdő időpontját követően, 2008. április 29-én részletes felszámolási útmutatót postázott ki a felszámoló A. G. korábbi ügyvezető lakcímére, valamint a cég székhelyére is. A volt képviselő lakcímén a küldemény átvételre került. 2008. június 5-én a felszámoló felszólította A. G.-t, hogy tegyen eleget a korábbi iratanyagban foglaltaknak megfelelően a jogszabályi kötelezettségeinek. A felszólító levelet A. G. ismételten átvette. Ezt követően vette fel a kapcsolatot az alperes a felszámoló-biztossal és tájékoztatta őt arról, hogy ő a társaság új ügyvezetője. Alperes részére 2008. augusztus 8. napján postázta ki a felszámoló a felszámolási útmutatót. Az abban foglaltak teljesítésére a 2008. augusztus 19-ei levelében az alperes 15 nap haladékot kért. A 2008. augusztus 24-én kelt adatlapon az alperes a felszámolót arról tájékoztatta, hogy a pénztár záró állományáról adminisztráció hiányában nincs adat. Miután a megadott határidő elteltét követően sem teljesítette jogszabályi kötelezettségeit, ezért 2008. december 18-án a felszámoló felszólította az alperest, hogy a Cstv. 31.§-ában foglalt kötelezettségeinek tegyen eleget. Az alperes 2009. január 28-án tájékoztatta a felszámolót arról, hogy 2007. nyara óta a könyvelő cég bizonylatokat nem kapott. Leveléhez egyebek mellett mellékelte a 2007. évi egyszerűsített éves beszámolót és a 2007. évi főkönyvi kivonatot. A felszámoló 2009. február 6-án felszólította az alperest, hogy készítse el a tevékenységet záró mérleget, valamint adja át az azt alátámasztó dokumentumokat. Ezt követően az alperes a felszámoló-biztos részére 2009. február 16-án küldte meg - egyebek mellett - az általa aláírt a 2007. és 2008. évi egyszerűsített éves beszámolót.

Az alperes kérésére a P. A. Kft. részéről P.-né K. Á. a 2007. évi hiányos iratanyag adatait tartalmazó mérleget nyomtatta ki, ez került átadásra a felszámoló részére. A felszámolónak átadott tevékenységet zárómérlegben kimutatott 31.586.000 forint értékű vagyon nem valós, leltárral nem alátámasztott. A társaság pénztárában kimutatott készpénz összege a tevékenységének befejezése napján, illetőleg a felszámolás kezdő napján a könyvvizetés és az analitikus nyilvántartás teljes körűségének hiánya miatt nem állapítható meg.

Az így kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetéssel és az érdemi döntéssel sem.

Az alperes által a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal, mint fordulónappal elkészített tevékenységet záró mérleg a Pp. 196.§ (1) bekezdés d) pontja szerint teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül, amely az ellenkező bizonyításági teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta vagy magára nézve kötelezőnek ismerte el.

A többször módosított 1991. évi IL. tv. (Cstv.) 4.§ (1) bekezdése értelmében a felszámolási eljárás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a felszámolás kezdő időpontjában rendelkezik. Az adós vagyonáról elsősorban a tevékenységet záró mérleg alapján tájékozódik a felszámoló. A tevékenységet záró mérlegben feltüntetett vagyon - ellenkező bizonyításig - az adós társaság vagyona. A tevékenységet záró mérleget a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. alapján kell elkészíteni a 225/2000.(XII.19.) Korm. rendelet 3.§-ában írtak figyelembevételével.

A felperes által perben csatolt tevékenységet záró mérleg aláírására tekintettel a fentiekre figyelemmel a perben az alperes kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy az abban foglalt adatok nem a felperesi társaság vagyoni helyzetének valós állapotát tükrözik.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban beszerzett bizonyítékok, így a könyvelő tanúvallomása, valamint a könyvelő APEH-hoz írt levelének tartalma, továbbá az alperes által a másodfokú eljárásban csatolt büntetőiratok tartalma egyértelműen azt támasztotta alá, hogy az alperes által aláírt és a felszámolónak átadott tevékenységet záró mérlegben foglalt adatok nem tükrözik a felperesi kft. valós vagyoni helyzetét, hiszen a számviteli törvény előírásainak megfelelő mérleg elkészítéséhez az alapbizonylatok teljes körűen nem álltak a könyvelő rendelkezésére a 2007. évi egyszerűsített éves beszámoló, illetve a tevékenységet záró mérleg elkészítése során.

A felperes felszámolójának feljelentésében foglaltak alapján megállapítható az is, hogy a tevékenységet záró mérleget az alperes nem a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal, mint fordulónappal, hanem utólag, 2009. februárjában írta alá. Ezt az időpontot megelőzően az alperes már jelezte a felszámolónak, hogy a valós adatok a pénztárárszlet tekintetében a könyvelés hiányosságára tekintettel nem állnak rendelkezésre.

Mindezeket figyelembe véve a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes kártérítési felelőssége megállapításának Ptk. 339.§ (1) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn. A perben az alperes sikerrel bizonyította, hogy a tevékenységet záró mérlegben szereplő pénztárárszletre vonatkozó adat nem valós könyvelési adatokon alapul, így nem állapítható meg az, hogy a felszámolás kezdő

időpontjában a felperesi társaság rendelkezett-e, és ha igen, milyen összegű készpénzvagyonnal rendelkezett. Ennek következtében nem állapítható meg az sem, hogy jogellenes volt-e az alperes magatartása, amikor pénztárkészletet a felszámoló felhívására nem adta át, illetve, hogy okozott-e kárt a felperesnek vagy sem.

A tevékenységet záró mérleg, mint teljes bizonyító erejű magánokirat bizonyító erejének megdöntésére tekintettel az alperesi kártérítési felelősség fennállásának bizonyításához a felperesnek további bizonyítékot kellett volna szolgáltatnia a perben arra nézve, hogy a felperes kft. pénztárkészlete a felszámolást megelőző napon milyen összegű volt, illetve, hogy az A. G. korábbi ügyvezető részéről az alperes részére átadásra került. E tények bizonyítására a perben nem került sor, a bizonyítatlanság e körben a felperes terhére esik.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A fellebbezés sikerességére tekintettel mellőzte a másodfokú bíróság az alperesnek a le nem rótt elsőfokú eljárási illetékben való marasztalását, és kötelezte a felperest a Pp. 78.§ (1) bekezdése, valamint az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illeték viselésére, valamint az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségének viselésére, amelynek mértékét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján állapította meg.

Pécs, 2011. április 12.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Fekete Bálint s.k. bíró